

دانشگاه علوم پزشکی همدان

بیمارستان قلب فرشچیان همدان

بحران سالمندی

تهیه کننده:

واحد توسعه تحقیقات بالینی بیمارستان

قلب و عروق فرشچیان همدان

امنیت

جمعیت یک کشور با قدرت دفاعی و امنیت آن کشور در ارتباط است. هر چند توجه به ساختار جمعیت در موضوع لیست ملی به نسبت سال های گذشته کم رنگ تر شده است و در مسایل دیگری همچون اقتصاد تاثیر مخبرری دارد ولی همچنان این موضوع مخصوصا برای کشور ما که دارای موقعیت خاص سیاسی است دارای اهمیت بالایی می باشد. یکی از مولفه های توان نظامی یک کشور توانایی حکومت برای بسیج کردن مردم جامعه در هنگام بروز جنگ و درگیری ها است. مسلما جامعه ای قادر به بسیج شدن در هنگام بروز چنین بحران هایی است که درصد بالایی از آن را جوانان تشکیل داده باشند. بنابر با پایین بودن نرخ رشد جمعیت جمهوری اسلامی ایران با داشتن جمعیتی سالخورده و رو به کاهش بسیار آسیب پذیر خواهد شد. آمارها نشان می دهد در آینده نه چندان دور با کاهش تعداد جوانان حتی در تأمین نیروهای سرباز وظیفه دچار مشکل خواهیم بود.

اجتماعی

وقی درصد افراد من در جاده ای فزایش باید به موازات آن ملت به مساله کاری بیشتر و نوعی وابستگی به دست های اجتماعی پیدا می شود. پیدایش محافظه کاری و مقاومت در برابر تغییرات موجب در جا زدن و عقب ماندگی می شود. همچنین ریسک پذیری در چنین سنینی کاهش یافته و ما با جامعه ای که در ابداع و پذیرش نوآوری و اصلاحات از خود ضعف نشان می دهد روبرو خواهیم شد. نباید فراموش کنیم که رشد علمی و نوآوری ها و موفقیت های امروزین کشورمان در عرصه دانش و ورزش و تولید به دلیل کثرت نسل فعلی جوان است و با کاهش نسبت جوانان تداوم این توفیقات بعید خواهد بود. همچنین سالمندان دارای انتظارات خاص خود هستند که از آن جمله می توان به ارزش دادن به جایگاه و منزلت آنها ارج نهادن به تجربیانشان فراموش نشدن و توقع عشق و تعلق خاطر به آنها در قبال یک عمر زحماتشان اشاره کرد که حتی در صورت تأمین نیازهای اقتصادی همچنان باقی است و باید مورد توجه جدی در ساختارهای جدید اجتماعی قرار

سالمندی به فرایندهای آرام و پنهان زیست شناختی اطلاق می گردد که با افزایش سن سبب تغییرات مخربی در ساختارهای بدن شده و موجب کاهش عملکرد آنها می شود. در مورد سن به اوج رسیدن این فرایندها اختلاف نظر بسیاری وجود دارد اما از سال ۱۹۹۹ کمیسیون جمعیت و توسعه سازمان ملل شصت سالگی را به عنوان آستانه سالمندی در نظر گرفته است که هر روز افراد بیشتری در جهان به آن می رسند. منظور از سالمندی جمعیت افزایش نسبت تعداد افراد ۶۰ ساله و بیشتر به ازای هر ۱۰۰ نفر جمعیت زیر ۱۵ سال است که به دو دلیل اصلی صورت می گیرد. کاهش نرخ باروری متوسط تعداد فرزندان یک خانواده باعث کاهش جمعیت زیر ۱۵ سال می شود و از طرف دیگر به علت افزایش متوسط طول عمر و امید به زندگی تعداد افراد بالای ۶۰ سال بیشتر خواهد شد. در این بین کشور ما هم در معرض سالمند شدن می باشد. به طوری که اگر نرخ باروری به اندازه میزان فعلی باقی بماند تا سال ۱۴۳۰ حدود ۳۰٪ جمعیت را افراد مسن تشکیل خواهند داد.

پیامدهای سالمندی جمعیت

تامین اجتماعی و بیمه باز نشستگی

از پیامدهای منفی سالمندی جمعیت افزایش بار تکفل جامعه می باشد. از دیاد انبوه بازنشستگانی که سهم تولیدی آنها تقریباً صفر است فشارهای اقتصادی زیادی به دولت وارد می کند. در اثر سالخوردگی جمعیت بار تکفل جامعه نسبت سالخوردگان به جمعیت در سنین کار افزایش خواهد یافت و از سویی، شمار افراد مستمری بگیر بازنشسته و از سوی دیگر شمار افراد سالمند نیازمند به حمایت بالا خواهد رفت. این دو عامل موجب خواهد شد که بار مالی صندوق های بیمه افزایش یابد و به احتمال زیاد موجب بروز بحرانهای مالی شود به عبارت دیگر در حالیکه میزان نیروی کار در سالهای آینده کاهش می یابد، تعداد مستمری بگیران روند افزایشی خواهد داشت که این مسئله از یکسو موجب کاهش منابع دریافتی صندوق حق بیمه ها) و از سوی دیگر موجب افزایش مصارف صندوق میگردد. این امر ممکن است اتخاذ راهکارهایی مانند افزایش سن بازنشستگی و با کاهش میزان بیمه بازنشستگی را ضروری سازد و به دنبال آن نارضایتی بیمه شدگان و مشکلات و بحران های اجتماعی و سیاسی را موجب شود .

بهداشت درمان و نگهداری

بخش بزرگی و فشارهای سالخوردگی جمعیت مربوط به هزینه هایی است که جامعه باید برای حفظ سلامتی سالمندان صرف کند محققین ایرانی با توجه به تجارب کشورهای دیگر در زمینه هزینه های سالمندی در مورد افزایش تصاعدی این هزینه ها در ایران هشدار داده اند. افزایش این هزینه سریالی از آن جهت وضعیت وخیم تری می یابد که جمعیت فعال انگیزه کمتری برای نگهداری از سالمندان دارند. و مخارج درمانی سالمندان بالاتر از کودکان است. باید در نظر داشت که شکاف نسلی و گسست فرهنگی هم به این موضوع دامن می زند. از آنجا که نسل جوان وظیفه حمایت نسل مسن را برعهده دارد عدم تعادل ایجاد شده در سالهای آتی باید یکی از بزرگترین نگرانی های سیاستگذاران و دولتمردان باشد. در شرایط فعلی با وجود اینکه هر پدر و مادر پیری از نسل گذشته معمولاً تعداد ۴ تا ۶ فرزند دارند به سختی مورد حمایت و مراقبت قرار می گیرند. حال باید تصور کرد که والدین در خانواده هایی که یک یا دو فرزند دارند در سالهای آینده چگونه تحت حمایت قرار خواهند گرفت؟ علاوه بر این با افزایش تعداد سالمندان، میزان هزینه های درمانی و تامین اجتماعی نیز افزایش می یابد که مضاف بر محدودیت های منابع می باشد. یافته ها نشان می دهند در مورد مراکز تا سال ۱۳۳۰ به سه برابر تخت های بیمارستانی پنج برابر مراکز فیزیوتراپی و چهار برابر آزمایشگاه های موجود در ایران نیاز خواهد بود